

ANDELA RAMLJAK

Ja bih da svi
odigraju Hamleta
barem jednom u
svojoj karijeri **str. 28**

GRGO JELAVIĆ/PIXSELL

KULTURA

ANDELA RAMLJAK

Ja bih da svi odigraju Hamleta barem jednom u karijeri

Denis Derk

Andela Ramljak bila je seriozna Ofelija u nedavnoj dubrovačkoj premijeri "Hamleta" koju su požrtvovalni glumci u jednoj večeri izveli čak dva puta.

Jeste li već glumili u Shakespeareu?

Zapravo i ne. Nekako se potrefilo da nakon Akademije ne igram klasike, nego neke suvremene stvari i autorske projekte. Tako da mi je drago naći se u klasičnom djelu, pogotovo u Shakespeareu.

Jeste li razmišljali o Juliji?

Jesam, ali nisam imala želje u smislu što bih ja to željela igrati. Neke kultne likove. Nisam ih u svojoj glavi zamišljala, prizivala, mantrala, ali drago mi je da se dogodila Ofelija. Iako, kad je riječ o Juliji i Ofeliji, prva je pomisao na te likove otrcanost jer svi znaju sve o tim dramama. Ljudi imaju uvriježeno mišljenje što bi Julija ili Ofelija trebale biti. I pitaju se hoće li Ofelija biti krhka ili nježna. Neće, jer ona to nije, odnosno jest, ali ne samo to. Trebalo je vidjeti što je Ofelija danas jer onako kako je pisana po Shakespeareu, to je jedno balavo dijete, možda i maloljetno. Pozicija žene tada je bila drugačija.

Je li Ofelija danas moguća?

Naravno, ima ih koliko hoćete, nažalost. Ofelije su oko nas. Kako je ovdje postavljen "Hamlet", tu smo Ofeliju utkali kao curu pred kojom je bila prekrasna budućnost. Sve se za nju trebao odviti sjajno, ali nikada ne znamo kamo će nas odvesti život i koliko smo čvrsti, a koliko labilni. Zašto netko pukne na istu situaciju, a netko ne. Što je to u čovjeku da ga odvede u ponor, da mu se pocijepa duša, a um potpuno pomrači, pomakne, iščaši. Što su mentalne bolesti danas, koliko ih ima. Nitko nas ne uči kako održavati svoje mentalno zdravlje. Učimo u školi razne stvari, ali ovo ne. Ofelija je romantična, ali u njezinu ludilu nema ništa romantično. Često gledatelji očekuju kako će se odigrati scena ludila, kako će se pjevati, hoće li biti poetično, dirljivo... Kao i u životu, kada netko poludi, to nije divno, to je mučno.

Svi čekaju scenu Ofelijina ludila kao što se u operama čeka visoki c. Kako ste vi našli visoki c?

Imam sreće da me Paolo vodio kroz tu ulogu. Vodio me nježno, nije htio da mi se to ogadi. Shvatio je koliko sam toga trebala istražiti iz knjiga, o psihozama, dijagnozama, Ofelijinu sindromu... Tu mi je koristio razgovor sa psihoanalitičarom prof. Matačićem, analize odnosa s bratom i ocem, nedostatak majke... Gdje je ta žena, Shakespeare je ne spomene ni u jednom trenutku... Na kraju sam od svega toga napravila svoje viđenje jer je besmisleno postavljati dijagnozu na scenu. Scena ludila podijeljena je na prvi i drugi dio. U prvom mi je ključna slika bila Paolova rečenica: zamisli da hodaš na rubu žileta, a da

ANDELA RAMLJAK i Dora Ruždjak Podolski nakon premijere

je ispod tebe ambis. To je moćna slika i takva vrsta upute ili imaginacije jako mi odgovara. Druga scena se odnosi na Ofeliju koja se došla oprostiti, pomirena s mišlju da je izgubila sve i da je njezin život izgubio vrijednost i svrhu. Od pitanja biti ili ne biti ona je čula i vidjela samo opciju NE BITI. Od ovoga BITI mene zanima kako bivati. Kakav biti.

Kada ste na sceni, osjećate li da trebate zvesti publiku?

Ne mislim na to. To se naprosto događa samo po sebi. Kao što ne mislimo kako dišemo, tako ja ne mislim na zavođenje publike. Savim je normalno da zavedem apsolutno sve ili da zavedem samo pojedine.

Nedavno ste imali premijeru u ZeKaeMu. Je li vam bilo zanimljivo raditi predstavu u kojoj ima smjelih scena?

Predstava "Tri X i ja" nastala je u sklopu laboratorija koji se zove Inkubator. Tu se nekome iz ansambla nudi da se proba kreativno izraziti. To što je nešto smjelo, ja ne doživljam kao smjelo, jer danas više nema toga što bi bilo smjelo. Mi smo tu čeprkali i istraživali oko seksualnosti, koje su tu granice, kad je nešto korektno i dozvoljeno. Te su teme još uvijek tabu, a ne bi trebale biti...

Vi ste već radili na Igrama?

Moja prva profesionalna predstava bila je na Igrama kada sam bila studentica Akademije. Bili smo kor u "Kralju Edipu". Poslije sam radila "Dunda Maroja", "Kafetariju" i sad "Hamleta", a bila sam i na gostovanjima u "Radnom naslovu Antigona" i "Tartuffeu".

"Kralj Edip" bio je stresan jer se ozlijedio Mislav Čavajda?

Bila je to specifična situacija jer smo u toj predstavi cijelo vrijeme bili u vodi. Tu je dolazilo do raznih zdravstvenih i tehničkih poteškoća. I po tome pamtim tu predstavu, po upalama uha, gljivicama, upali jajnika, konjunktivitisu. Trebalo bi o tom stvarima govoriti u ljepšem svjetlu, ali to

Hamlet svojim tekstom, mislim i idejama oplemenjuje onoga koji ga iznosi. I ja želim igrati Hamleta

je tako. Ambijentalni teatar ima prednosti i mane. Tu je puno veće fizičko iscrpljivanje, koliko god je on vizualno i atmosferski zavodljiv. Glumački i govorni aparat najčešće stradava zbog vlage i vjetra. Trebaš se čuvati, a kada si u temperaturi i emocijama, najmanje misliš na te stvari. Glumci su uvijek srčani. Ne znam koja bi druga struka rekla da dvjema izvedbama zaredom. Glumci se uvijek daju bez zadržke.

A što dobivaju zauzvrat? Može li pljesak biti razlog tog davanja?

Nemoguće da je to zbog toga. To je ljubav. Ne znam da se netko može baviti glumom iz pomodnosti. Kako odigrati dvije predstave zaredom, kako dati sebe na vjetru, buri i kiši? To mora biti ljubav i ništa drugo. I to je prekrasno, ali ne treba biti ubojito.

Kada ste odlučili postati glumica?

Oduvijek sam bila taj tip, a to se glumcima često događa. Kad sam počela odrastati, vidjela sam da imam više talenata. Kada se trebalo negdje upisati, odlučila sam se na modni dizajn, misleći da ću spojiti glumu, krojeve i materijale i biti kostimografkinja. Ali ubrzo sam shvatila da me ne zanima kostimografija, nego gluma. Počela sam raditi u sapunici, a prije toga išla sam na dramsku. Ali na setu Matanićeva filma "Tulum" upoznala sam Nikšu Butijera koji je zaslužan da sam upisala Akademiju jer sam do tada mislila da ću moći biti glumica bez Akademije. Nikša mi ove godine u "Hamletu" igra oca i jako ga volim kao čovjeka i glumca. On je taj koji me ohrabrio i potaknuo na tu odluku i nisam požalila.

Prije nekoliko godina Nikšu Butijera baš u Dubrovniku pitao sam bi li igrao Hamleta. Da ste vi redateljica, biste li dali Butijeru da igra Hamleta?

Svatko od nas nosi ideju o tom čuvenom liku, što bi on i kakav bi trebao biti. Neki glumci su po svom prirodnom habitusu slični tom danskom kraljeviću, neki ne. No to ne bi trebalo limitirati podjelu. Ja bih da svi odigraju Hamleta barem jednom u svojoj karijeri iz jednostavnog razloga što taj lik i ta uloga svojim tekstom, mislima i idejama oplemenjuje onoga koji ga promišlja i iznosi. I tu se ne bih ograničila samo na muškarce, nego i na žene. I ja želim igrati Hamleta. Vrlo rado bih gledala Butijera kako igra kraljevića i s nestrpljenjem bih iščekivala što nam je to pripremio. ●